

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. RUGSĖJO 30 D.
NUTARIMO NR. 1059 „DĖL MODERNIZAVIMO FONDO PROJEKTŲ ATRANKOS
KOMISIJOS SUDARYMO IR MODERNIZAVIMO FONDO PROJEKTŲ
ATRANKOS IR FINANSAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2024 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 30 d. nutarimą Nr. 1059 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 1059 „Dėl Modernizavimo fondo projektų atrankos komisijos sudarymo ir Modernizavimo fondo projektų atrankos ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir preambulę išdėstyti taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 15 punktu, 27 straipsnio 1, 4 ir 5 dalimis, įgyvendindama 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB su paskutiniais pakeitimais, padarytais ~~2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959,~~ 10d straipsnį ir 2020 m. liepos 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1001, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB nuostatų, susijusių su Modernizavimo fondo, skirto investicijoms į energetikos sistemų modernizavimą ir energijos vartojimo efektyvumo didinimą tam tikrose valstybėse narėse remti, veikla, taikymo ~~taisyklių nuostatas, taisyklės, su pakeitimais, padarytais 2023 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2023/2606, nuostatas,~~ Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:“.

2. Pakeisti nurodytu nutarimu patvirtintą Modernizavimo fondo projektų atrankos ir finansavimo tvarkos aprašą:

2.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Nacionalinės finansavimo kryptys nustatomos, investicijų pasiūlymai (investicijų projektai ir investicijų schemas) atrenkami ir teikiami Investicijų komitetui ir EIB atsižvelgus į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB su paskutiniais pakeitimais, ~~2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410,~~ **padarytais 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959,** 10d straipsnio reikalavimus ir įgyvendinant 2020 m. liepos 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1001, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB nuostatų, susijusių su Modernizavimo fondo, skirtu investicijoms į energetikos sistemų modernizavimą ir energijos

vartojimo efektyvumo didinimą tam tikrose valstybėse narėse remti, veikla, taikymo taisyklių nuostatas taisyklės, su pakeitimais, padarytais 2023 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2023/2606, nuostatas.“;

2.2. Pakeisti 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3. Modernizavimo fondas finansuojamas iš lėšų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus aukcione, kaip nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 10 d straipsnio 1 dalyje. **10 straipsnio 1 dalies trečiojoje ir ketvirtojoje pastraipose.**–Atsižvelgiant į Direktyvos 2003/87/EB 10 d straipsnio nuostatas ir Reglamento (ES) 2020/1001 reikalavimus, remiamos investicijos turi derėti su Direktyvos 2003/87/EB tikslais, **2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ir 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema, ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, tikslais ir Paryžiaus susitarime nustatytais ilgalaikiais tikslais. Finansavimas iš Modernizavimo fondo neteikiamas elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuose naudojamas iškastinis kuras. 2021–2030 m. laikotarpiu Lietuvai priklausančias 2,57 proc. lėšas nuo visų Modernizavimo fondo lėšų, ar jų dalį, kai veikla laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria pagal 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, ir yra pagrįsta energetinio saugumo užtikrinimo sumetimais, galima naudoti investicijoms, susijusioms su dujiniu iškastiniu kuru, su sąlyga, kad energijos gamybai apyvartiniai taršos leidimai parduodami aukcione iki 2027 m. gruodžio 31 d., o investicijų, susijusių su dujų naudojimu galutinėje grandyje, – su sąlyga, kad apyvartiniai taršos leidimai parduodami aukcionuose iki 2028 m. gruodžio 31 d.“;**

2.3. Pakeisti 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4. Lietuvai priklausančios Modernizavimo fondo lėšos ~~(2,57 proc. visų Modernizavimo fondo lėšų)~~ turi būti naudojamos nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. Nepanaudotos lėšos perskirstomos atskiru Europos Komisijos sprendimu. **2021–2030 m. laikotarpiu Lietuvai priklauso 2,57 proc. nuo visų Modernizavimo fondo lėšų, 2024 – 2030 m. laikotarpiu – papildomi 1,9 proc. nuo visų Modernizavimo fondo lėšų.**“

2.4. Pakeisti 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

5. Ne mažiau kaip 70 proc. Lietuvai skirtų Modernizavimo fondo lėšų turi būti naudojama finansuoti prioritetinėms investicijoms, nustatytoms Direktyvos 2003/87/EB 10 d straipsnio 2 dalyje (toliau – prioritetinės investavimo sritys):

5.1. elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų išteklių ir tokios energijos vartojimui;

5.2. energijos vartojimo efektyvumo didinimui, išskyrus energijos vartojimo efektyvumo didinimą, susijusį su energijos gamyba iš kietojo iškastinio kuro;

5.3. energijos kaupimui ir energetikos tinklų modernizavimui, įskaitant centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynus, elektros perdavimo tinklus ir valstybių narių tarpusavio jungčių skaičiaus didinimą;

5.4. teisingam perėjimo procesui nuo iškastinio kuro priklausomuose regionuose bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, finansuojamas darbuotojų perkėlimas į kitas darbo

~~vietas, perkvalifikavimas ir įgūdžių tobulinimas, darbo paieškos iniciatyva ir veiklą pradedančios įmonės;~~

~~5.5. energijos vartojimo efektyvumo didinimui transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų sektoriuose.“~~

„5. Ne mažiau kaip 80 proc. Lietuvai skirtų Modernizavimo fondo lėšų, gautų iš Lietuvai priklausančios dalies, t. y. iš 2,57 proc., ir ne mažiau kaip 90 proc. lėšų, gautų iš Lietuvai papildomai priklausančios dalies, t. y. iš 1,9 proc., turi būti naudojama šioms prioritetinėms investicijoms (toliau – prioritetinės investavimo sritys) finansuoti:

5.1. elektros energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių, gaminti ir naudoti;

5.2. šilumos ir (ar) vėsumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

5.3. bendram šilumos ir elektros energijos suvartojimui mažinti didinant energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant pramonės, transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų sektorius;

5.4. elektros energijai ir (ar) šilumos energijai kaupti ir energetikos tinklams modernizuoti, įskaitant energijos paklausos valdymo priemonių įgyvendinimą, centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynų ir elektros perdavimo tinklų modernizavimą, jungčių tarp valstybių narių pralaidumų didinimą, ir visai netaršaus judumo infrastruktūros sukūrimą ir (ar) plėtrą;

5.5. paramai mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, įskaitant namų ūkius, esančius kaimuose ir atokiose vietovėse, siekiant kovoti su energijos nepriteklumi, kaip apibrėžta 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955, 2 straipsnyje, ir modernizuoti jų šildymo sistemas;

5.6. veikloms, kurios numatytos Lietuvos teritoriniame teisingos pertvarkos plane nurodytuose nuo iškastinio kuro priklausomuose regionuose, siekiant paremti darbuotojų perkėlimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, švietimą, darbo paieškos iniciatyvas ir startuolius, palaikant dialogą su pilietine visuomene ir socialiniais partneriais, deranti su atitinkamais veiksmais pagal 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas, 8 straipsnio 2 dalies pirmosios pastraipos k punktą ir prie jų prisidedant.“

2.5. Pakeisti 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6. Iki 30 proc. Lietuvai skirtų Modernizavimo fondo lėšų Kitos lėšos, nei 5 punkte nurodyta procentinė dalis prioritetinėms investavimo sritims finansuoti, gali būti naudojamos finansuoti neprioritetinius mažos apimties investicijų projektams ir investavimo schemoms finansuoti atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2020/1001 2 straipsnio sąvoką, kurių investavimo sritys nepatenka į Tvarkos aprašo 5 punkte įrašytas sritis (toliau – neprioritetinės investavimo sritys). Neprioritetinės investavimo sritys gali būti finansuojamos tik patvirtinus 90 proc. Lietuvai skirtų lėšų, kurios skirtos prioritetinėms investavimo sritims finansuoti.“

2.6. Pakeisti 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9. Aplinkos ministras ir energetikos ministras bendru įsakymu ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 15 d. gruodžio 31 d. tvirtina patvirtina nacionalines finansavimo kryptis ne trumpesniam kaip dvejų metų laikotarpiui. Nustatydami nacionalines finansavimo kryptis, aplinkos ir energetikos ministrai vadovaujasi Modernizavimo fondo projektų atrankos komisijos (toliau – komisija) pasiūlymais, Tvarkos aprašo 5 punkte nustatytomis sritimis,

Nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu, Nacionaline klimato kaitos valdymo politikos strategija.“

2.7. Pakeisti 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11. Nacionalinės finansavimo kryptys įgyvendinamos teikiant investicijų pasiūlymus Investicijų komitetui ir EIB. **Prieš teikiant investicijų pasiūlymus Investicijų komitetui ir EIB, investicijų pasiūlymai ir juose nurodytos finansavimo sąlygos (tinkamos finansuoti išlaidų kategorijos, bendra paramos suma, subsidijos dydis ir finansavimo dalis procentais, projektų įgyvendinimo trukmė ir išlaidų išmokėjimo laikotarpis, valstybės pagalbos taikymas, finansavimo būdas, pareiškėjai ir pan.) turi būti suderintos su komisija.** Investicijų pasiūlymai Lietuvoje gali būti finansuojami kaip investicijų projektai arba įgyvendinami kaip investicijų schemas. **Investicijų projektas, kai jam prašoma subsidija viršija 70 mln. Eur, laikomas didelės apimties investicijų projektu. Investicijų schema, kai jai prašoma subsidija viršija 100 mln. Eur, laikoma didelės apimties investicijų schema.**“

2.8. Pakeisti 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15. Aplinkos projektų valdymo agentūra kiekvienais metais iki ~~lapkričio~~ **balandžio** 30 d. **kartu su ataskaita apie praėjusiais metais Modernizavimo fondo lėšomis finansuotus investicijų projektus ir (ar) investicijų schemas** teikia Investicijų komitetui ir EIB artimiausių dvejų kalendorinių metų planuojamų nacionalinių investicijų apžvalgą ir atnaujintą informaciją apie investicijas, nurodytas ankstesnėse apžvalgose, ~~parengtą~~ **kurios rengiamos** pagal Reglamento (ES) 2020/1001 3 straipsnio **III priedo** reikalavimus. Planuojamų nacionalinių investicijų apžvalga nėra įpareigojanti ir gali būti kasmet tikslinama. Su apžvalga teikiama informacija yra informacinio pobūdžio, prireikus gali būti keičiama ir papildoma.“

2.9. Pakeisti 18 punktą ir jį išdėstyti taip:

„18. Investicijų komitetui ir EIB teikiami investicijų pasiūlymai rengiami pagal Reglamento (ES) 2020/1001 1 priede nustatytus reikalavimus:

18.1. bendrieji reikalavimai – kaip nustatyta Reglamento (ES) 2020/1001 1 priedo 1 punkte;

18.2. papildoma informacija teikiama investicijų schemoms, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2020/1001 1 priedo 2 punkte.

18.3. papildoma informacija teikiama su investicijų ~~pasiūlymu~~ **projektais**, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2020/1001 1 priedo 3 punkte;

18.4. papildoma informacija teikiama apie didelės apimties investicijų projektus arba esamas investicijų schemas, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2020/1001 1 priedo 4 punkte;

~~18.54.~~ **18.5.** papildoma informacija teikiama su investicijų pasiūlymais, kurie įgyvendinami pagal neprioritetines investavimo sritis, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2020/1001 1 priedo-4 5 punkte.

18.6. papildoma informacija teikiama apie įvykusias konsultacijas su suinteresuotais subjektais didelės apimties investicijų projektų ir didelės apimties investicijų schemų klausimais. Šios konsultacijos turi vykti prieš teikiant derinti investicijų pasiūlymus Investicijų komitetui ir EIB .“

2.10. Papildyti 20¹ punktu:

„**20¹. Aplinkos projektų valdymo agentūra užtikrina, kad kas dvejus metus būtų atliekamas Modernizavimo fondo lėšų, kurias išmokėjo investicijų projektų vykdytojams**

ir (ar) investicijų schemų vykdytojams, panaudojimo auditas. Parengta audito ataskaita per 20 kalendorinių dienų teikiama Europos Komisijai ir EIB.“

2.11. Pakeisti 29 punktą ir jį išdėstyti taip:

„29. Investicijų schemos įgyvendinimo laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip 12 mėnesių, bet ne ilgesnis kaip 60 mėnesių. Investicijų schemos įgyvendinimo laikotarpis negali būti pratęsiamas – turi būti teikiamas naujas pasiūlymas Europos Komisijai ir EIB. Pareiškėjams, įgyvendinantiems projektus pagal investicijų schemas, lėšos turi būti pradėtos mokėti ~~ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo investicijų schemos patvirtinimo dienos~~ **Aplinkos projektų valdymo agentūros sprendimo skirti finansavimą patvirtinimo dienos.** Vadovaujantis Reglamento (ES) 2020/1001 10 straipsnio 1(a) ir 1 (b) ~~punkto~~ **punktu** nuostatomis, nepradėjus finansuoti projektų per nurodytą laikotarpį, finansavimas stabdomas.“

2.12. Papildyti 37¹ punktu:

„37¹. Aplinkos projektų valdymo agentūra ir atsakingos ministerijos savo interneto svetainėse viešai skelbia informaciją apie Modernizavimo fondo lėšomis remiamus investicijų projektus ir (ar) investicijų schemas naudodamos tinkamą ženklavinimą pagal Europos Komisijos reikalavimus. Finansavimo sutartyse turi būti nurodoma, kad pareiškėjai privalo viešinti gautą paramą iš Modernizavimo fondo lėšų ir užtikrinti finansavimo šaltinio kilmę bei matomumą teikdami informaciją (viešindami projektus ir jų rezultatus) įvairiai auditorijai, įskaitant visuomenę ir žiniasklaidą, pagal Europos Komisijos nustatytus reikalavimus. Pareiškėjai turi naudoti Europos Sąjungos emblemą ir nurodyti finansavimo sumą ir (ar) vykdydami visą komunikacijos veiklą, įskaitant stendus viešai matomose vietose, nurodyti tinkamą ženklą, kad projektas finansuojamas iš Modernizavimo fondo lėšų. Detalūs viešinimo reikalavimai pareiškėjams nustatomi atsakingų ministerijų ministrų tvirtinamuose projektų finansavimo sąlygų aprašuose.“

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras